

СУЧАСНИЙ СТАН РЕГІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ

Телстов О.С., д.е.н., проф.
Сумський державний університет

На час набуття незалежності Україна мала найкращі умови для соціально-економічного розвитку проміж всіх інших республік колишнього Радянського Союзу, це: добре розвинені промисловість і сільське господарство; потужний науковий потенціал; високий середній рівень освіти; сприятливий клімат й вихід до моря, а головне – рівномірний розвиток всіх регіонів країни.

На жаль, протягом останніх двадцяти років практично всі показники, окрім географічних, погіршилися. І це не тільки через те, що прибуток від приватизованих здебільшого незаконним чином державних підприємств, який раніше опосередковано розподілявся на всіх, тепер привласнюється невеликою кількістю людей.

Особливо жахливим є поступове погіршення соціально-економічного стану регіонів України в порівнянні із центром. В столиці нашої держави не тільки середня заробітна плата в 1,5–2,5 разів більша ніж в областях, хоч ціни на основні продукти та комунальні послуги приблизно однакові, а й зовсім інше наповнення бюджету, оскільки законодавство України дозволяє сплачувати податки в місцях реєстрації підприємств, фірм, компаній (це, здебільшого м. Київ та ще кілька регіональних центрів), а не розташування. Все це стосується створюваних останнім часом підприємств. Наприклад, у Сумській обл. багато «старих» підприємств, побудованих і успішно функціонуючих за радянських часів або працює на неповну потужність (виробничі об'єднання «Насосенергомаш», «Хімпром», завод «Центроліт»), або зупинились (АТ «Селмі» – високотехнологічне виробництво, яке мало одинадцять наукових напрямів, у той час, коли його основні всесвітньовідомі фірми-конкуренти – лише до трьох; та славнозвісний Червонозоряний рафінадний завод, власником якого сто років тому була сім'я Харитоненка і який за радянських часів випускав найбільший обсяг продукції по Сумській обл. в грошовому виразі), або припинили існування (ВО «Свема» – всесвітньовідомий виробник кіно- і фотоплівок, що зробив районний центр м. Шостку сучасним містом із сотисячним населенням). Вже не кажемо про підприємства місцевого значення: сумські завод безалкогольних напоїв, м'ясокомбінат тощо.

Тому, на погляд автора, необхідними є: повна належність народові загальнонаціональних багатств – надр, корисних копалин, морського узбережжя тощо, сільгосподарських угідь; не тільки підтримка вітчизняного товаровиробника, а й повернення трудящим загарбаних внаслідок

грабіжницької приватизації підприємств; прийняття закону, за яким податки юридичними особами сплачуватимуться в місцях розташування, а не реєстрації підприємств, що дасть змогу перерозподілити бюджетні кошти із центру на користь регіонів. Такі заходи допоможуть матеріально й організаційно підтримати й переорієнтувати підприємства на перспективні напрями організаційно-економічної діяльності: створення технопарків, побудування партнерських стосунків між суб'єктами економічної діяльності в регіонах і т. ін.

Міжнародна стратегія економічного розвитку регіону: матеріали III Міжнародної науково-практичної конференції, м. Суми, 19–21 червня 2012 року / за заг. ред. О. В. Прокопенко. – Суми : СумДУ, 2012. – С.123-124.